

Beredskap och kapacitet för mottagande och bosättning av nyanlända

Innehåll

- Utgångspunkter för mottagande och bosättning
- Mottagande av nyanlända 2017 i siffor
- Lägesbild kvartal 1, 2018: frågor om bosättning av nyanlända
- Exempel på kommunala insatser för att förbättra boendesituationen för nyanlända
- Nationella spaningar om bostadsförsörjning och nyanlända
- Socialstyrelsens hemlöshetskartläggning

Utgångspunkter för mottagandet och nyanländas bosättning

- Mål för integrationspolitiken
- Mottagandeplanering och statlig ersättning för mottagande av nyanlända, vuxna och barn. Förordning (2010:1122)
- Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning
 - Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända (prop. 2015/16:54)
- Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar
 - En utgångspunkt för bostadspolitikerna är att bostaden är en social rättighet.

Målet för integrationspolitiken

Lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.

- Målet för integrationspolitiken uppnås främst genom generella åtgärder för hela samhället, vilket innefattar åtgärder inom områden som arbetsmarknad, utbildning, hälsa och sjukvård och bostadsbyggande.

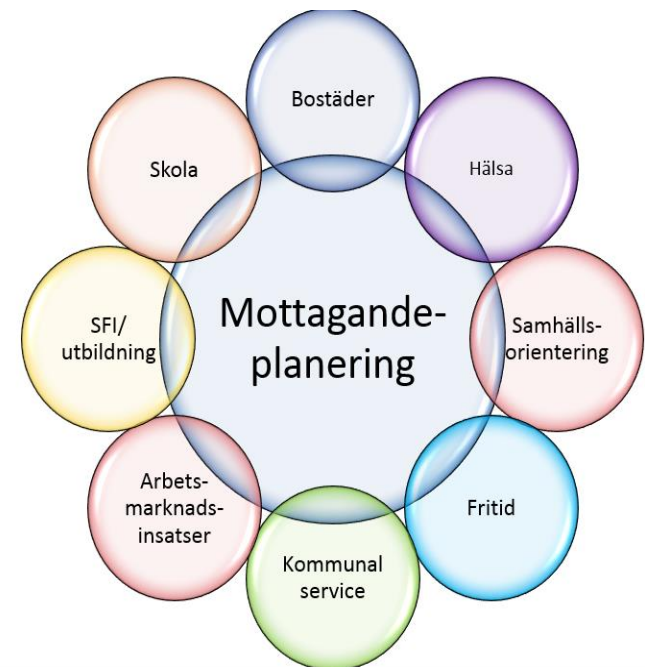
Mottagandeplanering och statlig ersättning för mottagande av nyanlända, vuxna och barn!

Ersättningen ska underlätta mottagande och etablering av nyanlända.

På Migrationsverkets hemsida finns information om grundersättningen och schablonbeloppet för 2018:

<https://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Statlig-ersattning/Ersattning-for-personer-med-uppehallstillstand-som-betalas-ut-utan-ansokan.html>

Inom ramen för mottagandeplaneringen bör kommunen ta hänsyn till behovet av bostäder för alla grupper nyanlända, även de som inte omfattas av bosättningsuppdraget.

Bosättningslagen (2016:38)

Syfte med lagen

- Rättvis/jämnare fördelning av nyanlända/ alla kommuner ska ta ansvar för mottagandet
- Förbättra nyanländas förutsättningar till snabb etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet

Målgrupp för lagen

Nyanlända

- Personer som beviljats uppehållstillstånd som flyktingar eller av flyktingliknande skäl
- Kvotflyktingar
- Anhöriga till ovanstående. Lag (2016:38)

Målgrupp för anvisning till kommun

- Personer med uppehållstillstånd som bor på Migrationsverkets anläggningsboenden
- Kvotflyktingar

Om intentionen med bosättningslagen i förarbetena

Regeringens intention är att kommunerna i så stor utsträckning som möjligt bör erbjuda de nyanlända som omfattas av anvisningar permanenta bostäder. Det kan dock inte uteslutas att kommuner kommer att bli tvungna att erbjuda tillfälliga bostäder för att kunna fullgöra sin skyldighet. För att inte begränsa den flexibilitet som är nödvändig för att kommunerna vid behov ska kunna erbjuda boenden av mer tillfällig karaktär bedömer regeringen att det inte är lämpligt att i lagen reglera vilken typ av boende som avses.

Eftersom den föreslagna lagen syftar till att bidra till en snabbare etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet genom ett gemensamt ansvar och en mer proportionerlig fördelning av mottagandet bör det inte vara möjligt för kommunen att fullgöra sin skyldighet genom att erbjuda en nyanländ som anvisats till kommunen boende i en annan kommun. En sådan möjlighet skulle kunna motverka en positiv effekt på de nyanländas etableringsförutsättningar. **Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända (Prop. 2015/16:54), sidan 18**

Kommunernas roll i bostadsförsörjningen

Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar

§ 1.

Varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs [...].

§ 2

Uppgifterna ska särskilt grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, av efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar.

Om kommunernas bostadsförsörjningsansvar i förarbeten till bosättningslagen

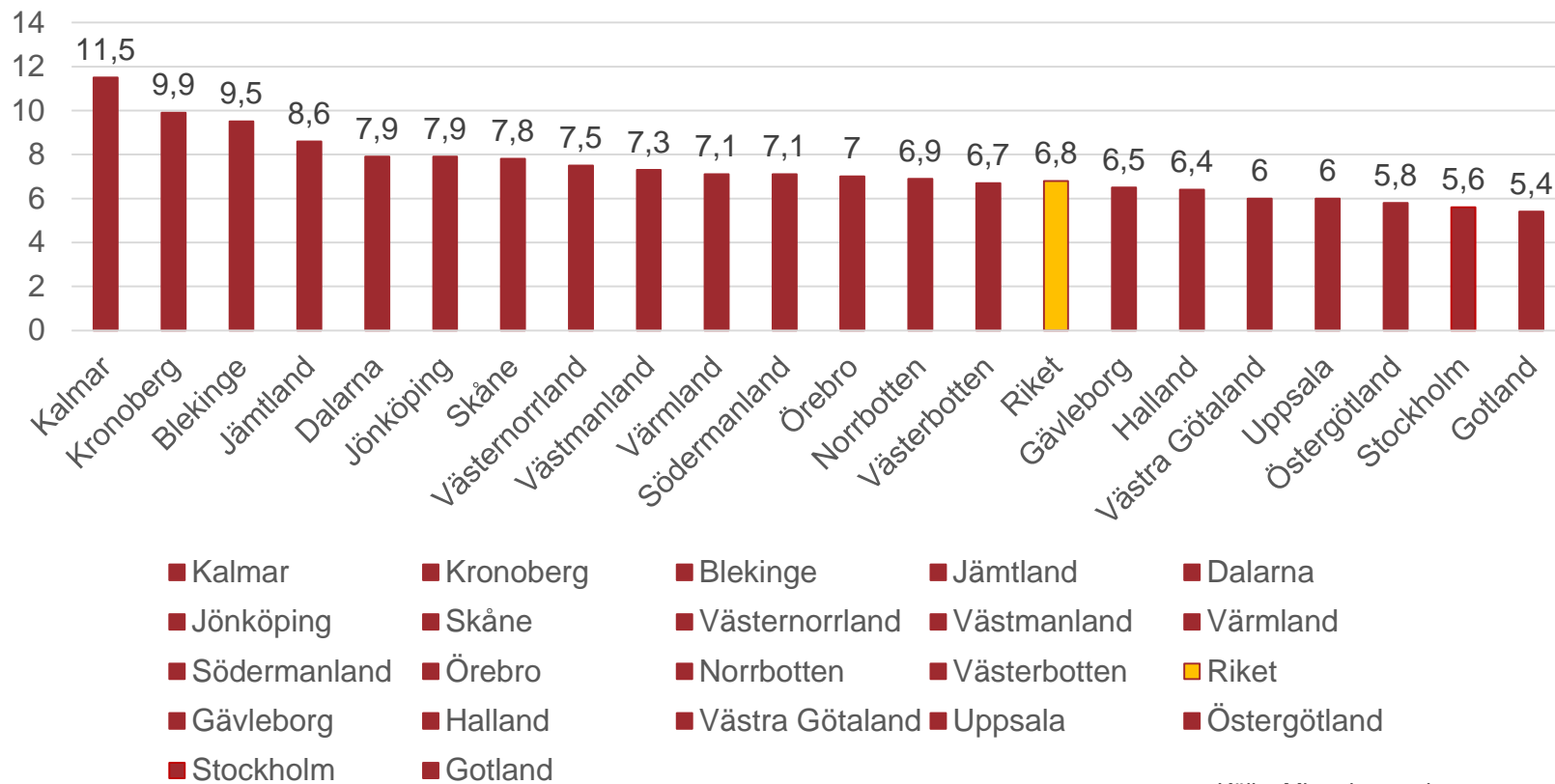
”... kommunerna i riktlinjerna ska ta hänsyn till det nationella målet för bostadsmarknaden som omfattar långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader (...). Även de integrationspolitiska målet ska beaktas liksom ansvaret på den regionala nivån för integration och bosättning för nyanlända och deras anhöriga. En utgångspunkt för bostadspolitik är att bostaden är en social rättighet. Målsättningen är att skapa förutsättningar för alla att leva i goda bostäder till rimliga kostnader. Förverkligandet av denna målsättning förutsätter aktiva insatser av kommunerna.” **Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända (Prop. 2015/16:54), sidan 17**

Mottagande av nyanlända 2017 i siffror

Kommunmottagna/1000 inv. 2017

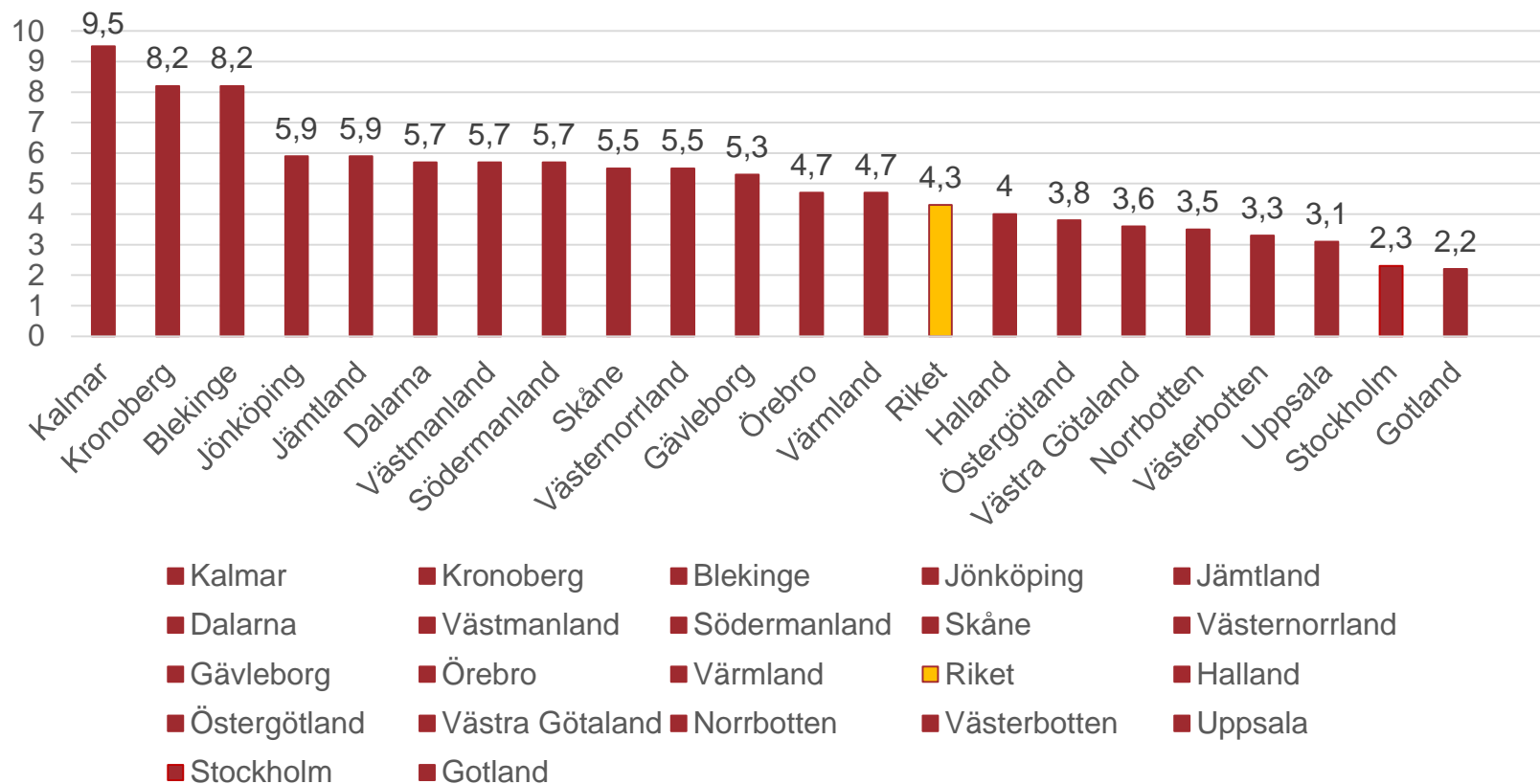
Sverige

Källa: Migrationsverket

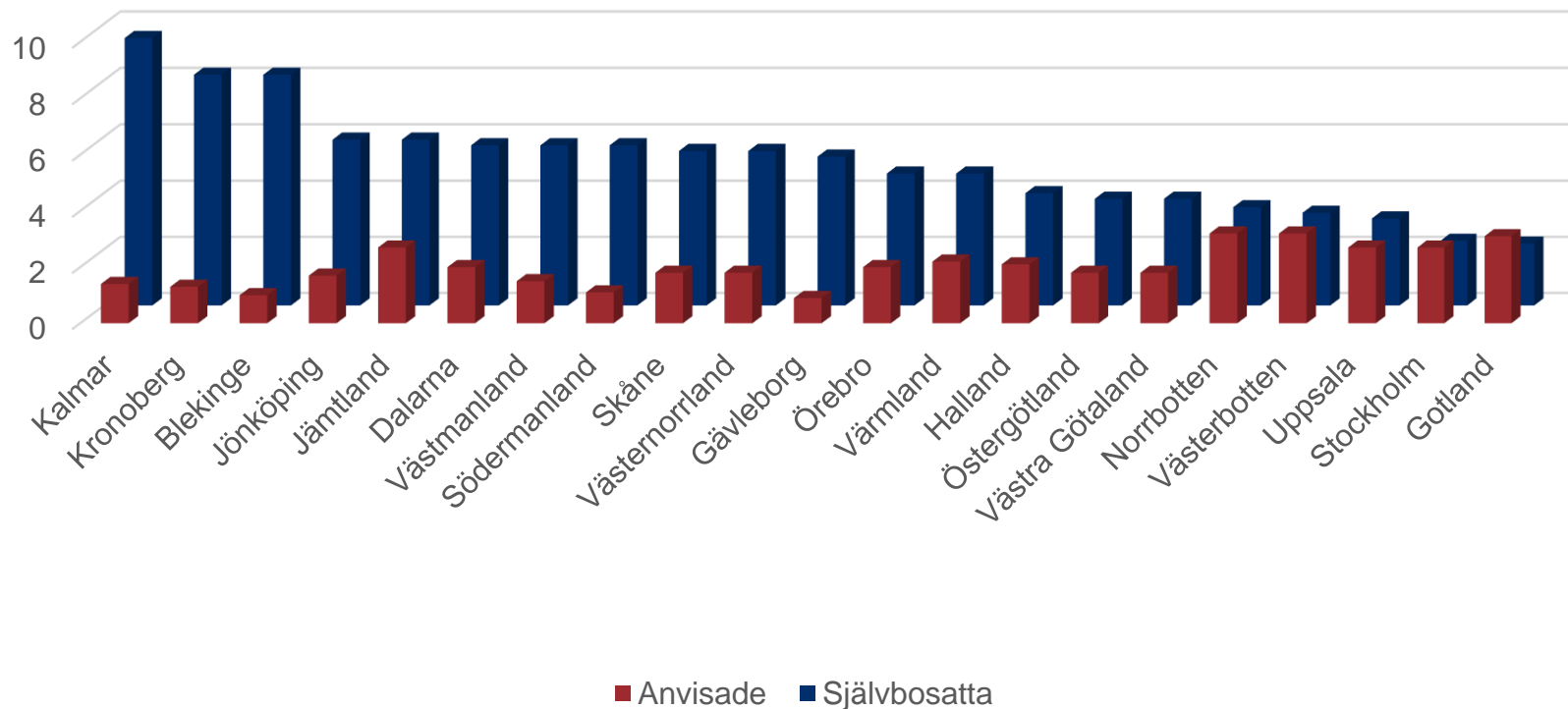
Kommunmottagna självbosatta /1000 inv. 2017

Sverige

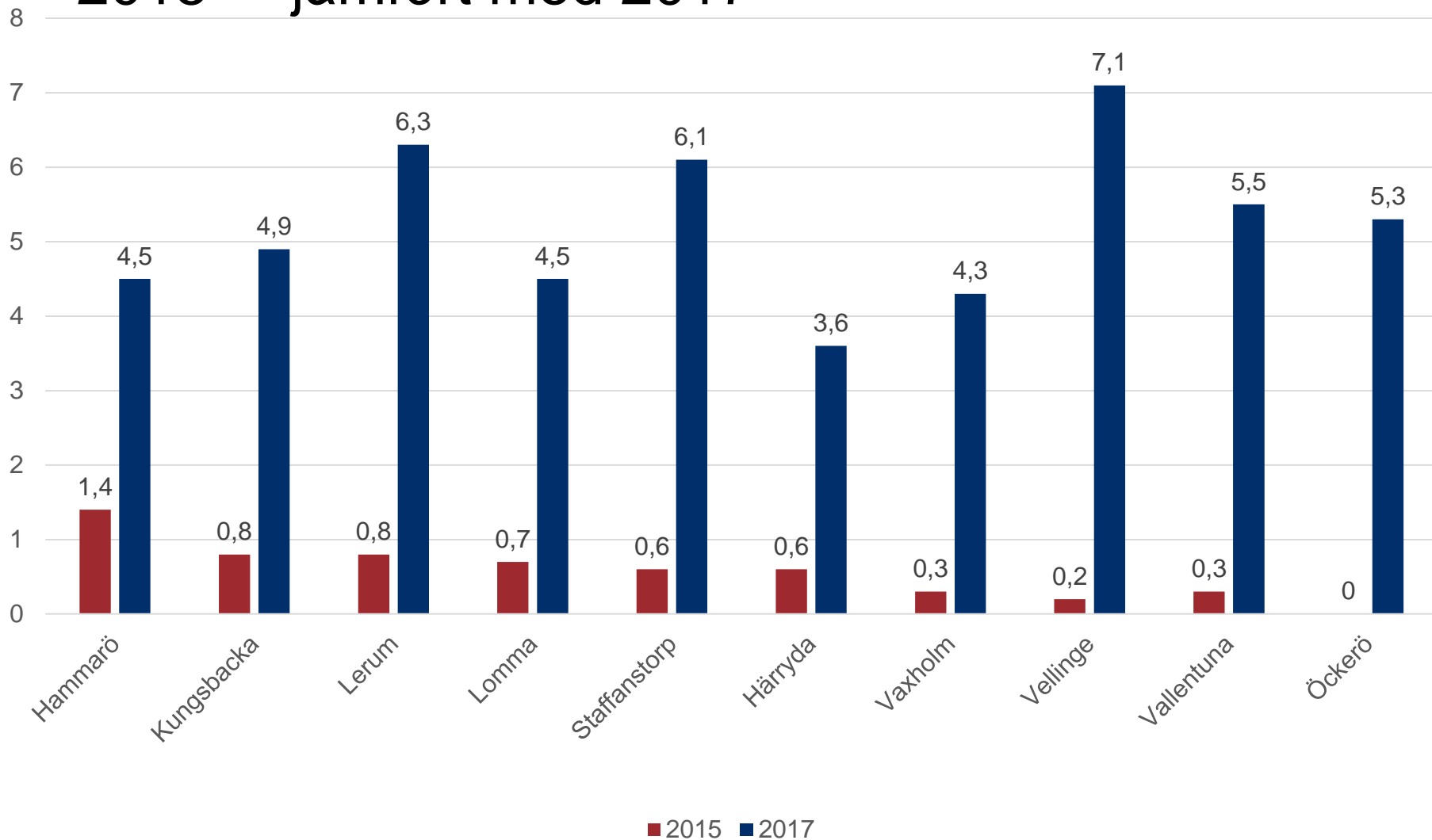

Källa: Migrationsverket

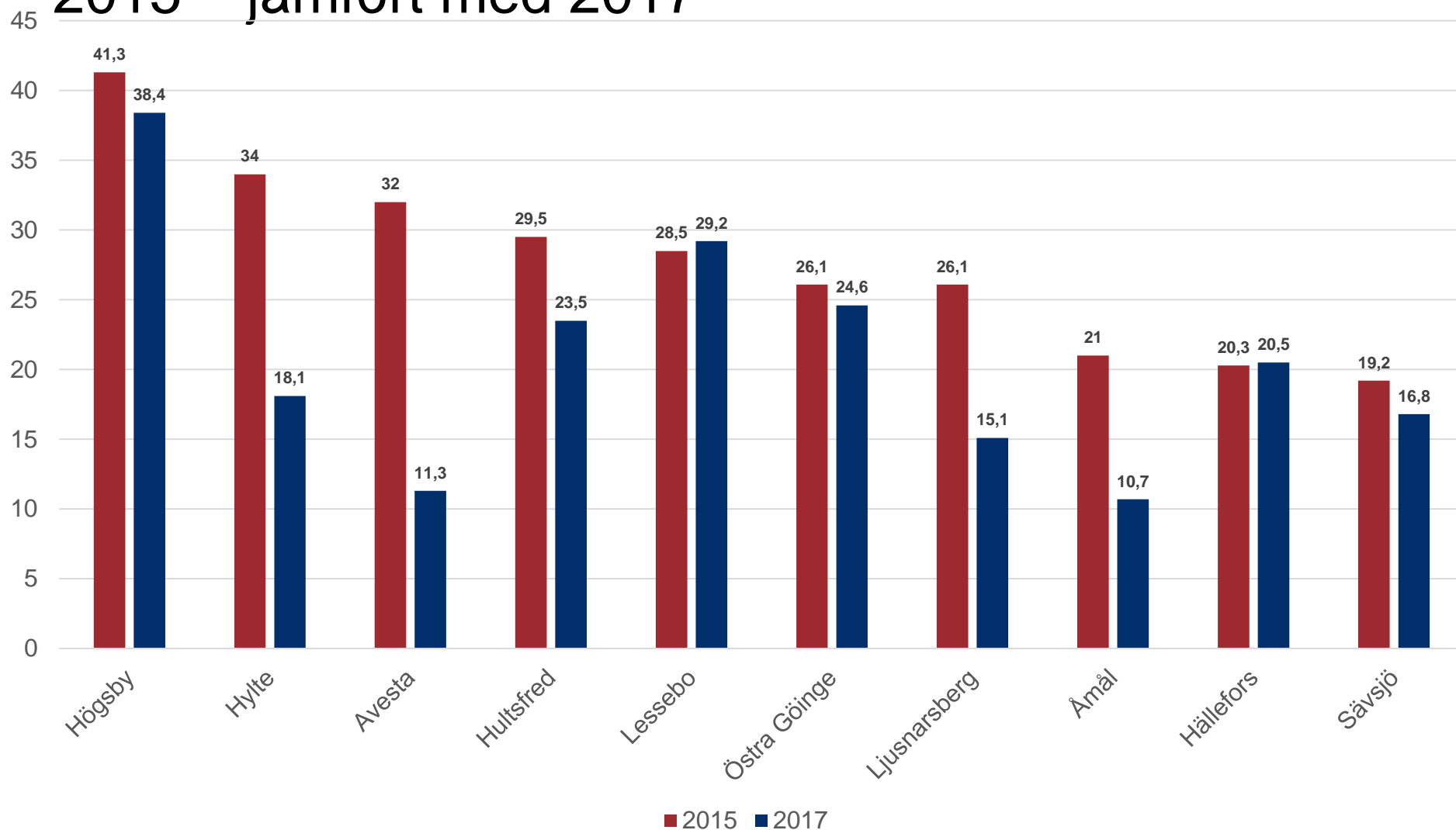
Majoriteten av de kommunmottagna i riket är självbosatta

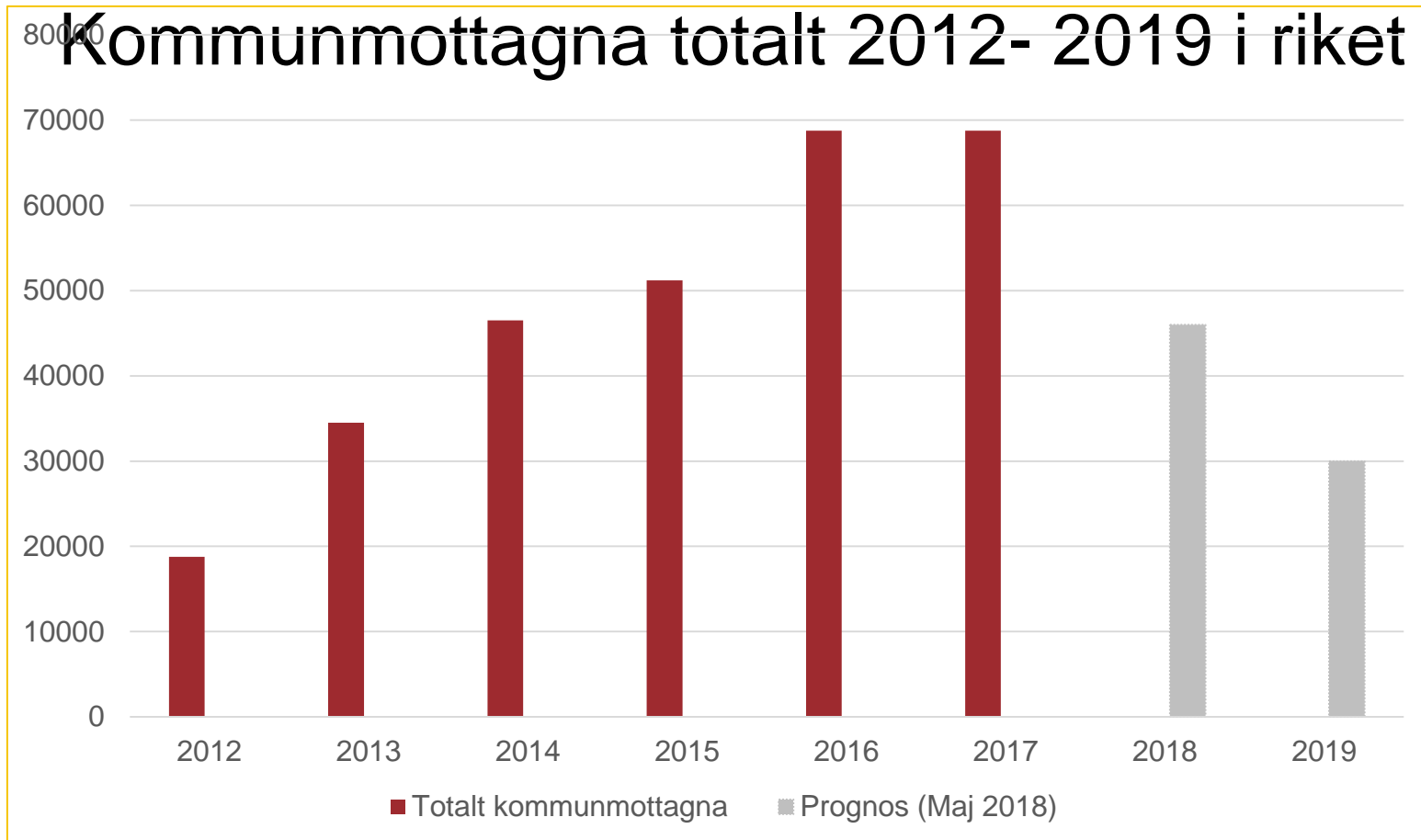

Kommuner med **lägst andel mottagna/1 000** 2015 – jämfört med 2017

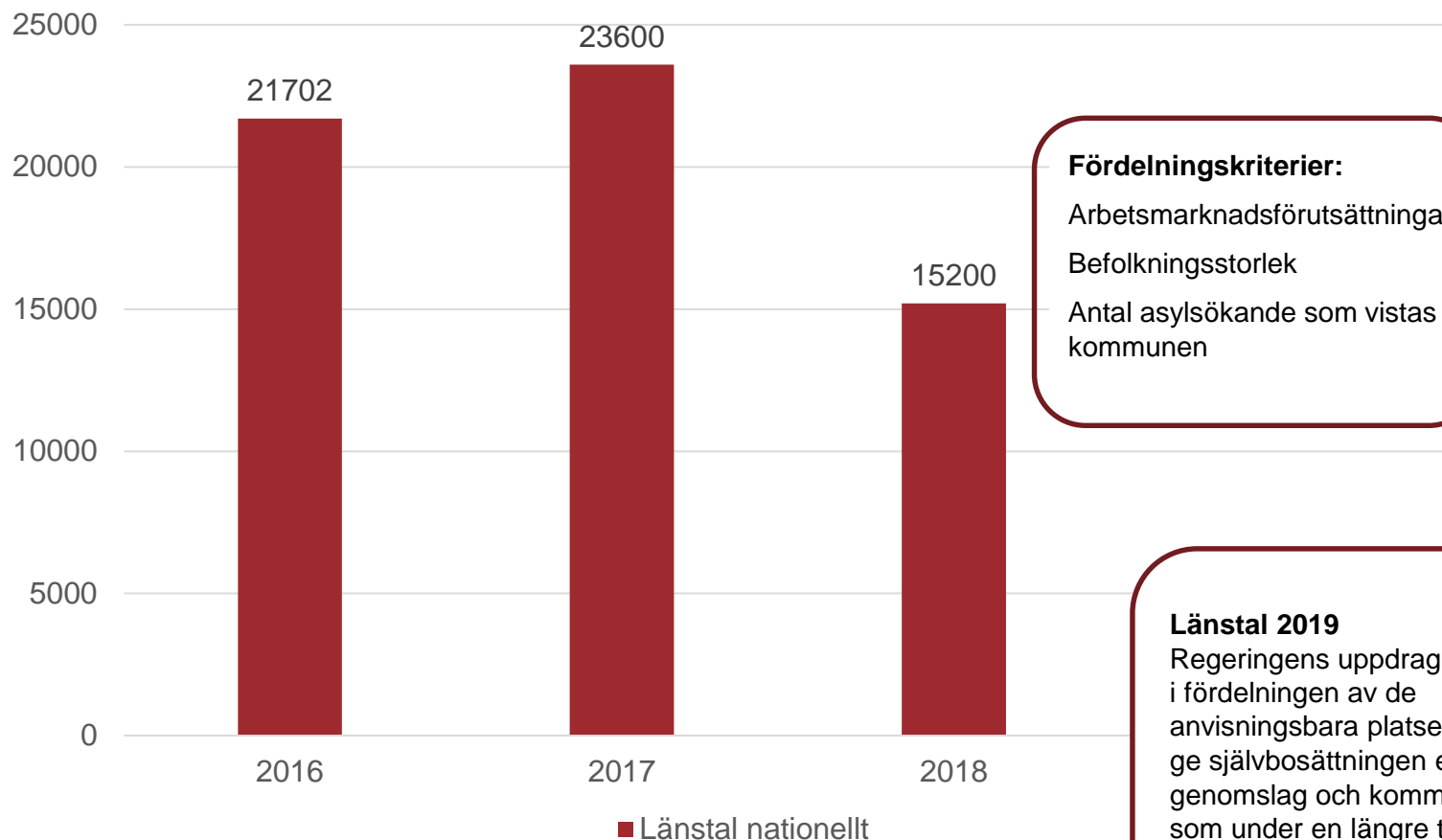
Kommuner med **högst andel mottagna**/1 000 inv. 2015 – jämfört med 2017

Källa: Migrationsverket

Länstal 2016 - 2018

Fördelningskriterier:

Arbetsmarknadsförutsättningar
Befolkningsstorlek
Antal asylsökande som vistas i kommunen

Länstal 2019

Regeringens uppdrag till MIV - i fördelningen av de anvisningsbara platserna 2019 ge självbosättningen ett stort genomslag och kommuner som under en längre tid haft en hög självbosättning

Sammanfattning - lägesbild mottagandet av nyanlända

- Prognoser över mottagandet pekar neråt vilket ger en procentuellt högra andel kvotflyktingar
- Majoriteten av de kommunmottagna nyanlända 2017 i riket var självbosatta.
- Bosättningslagen har bidragit till att kommuner och län med ett tidigare lägre mottagande har ökat mottagandet
- Län och kommuner med ett högt tidigare mottagande har i regel fortsatt ha en stor andel självbosatta vilket motverkar en jämnare fördelning av nyanlända
- Länstalen 2019 - självbosättningen ska ges fortsatt ett större genomslag.

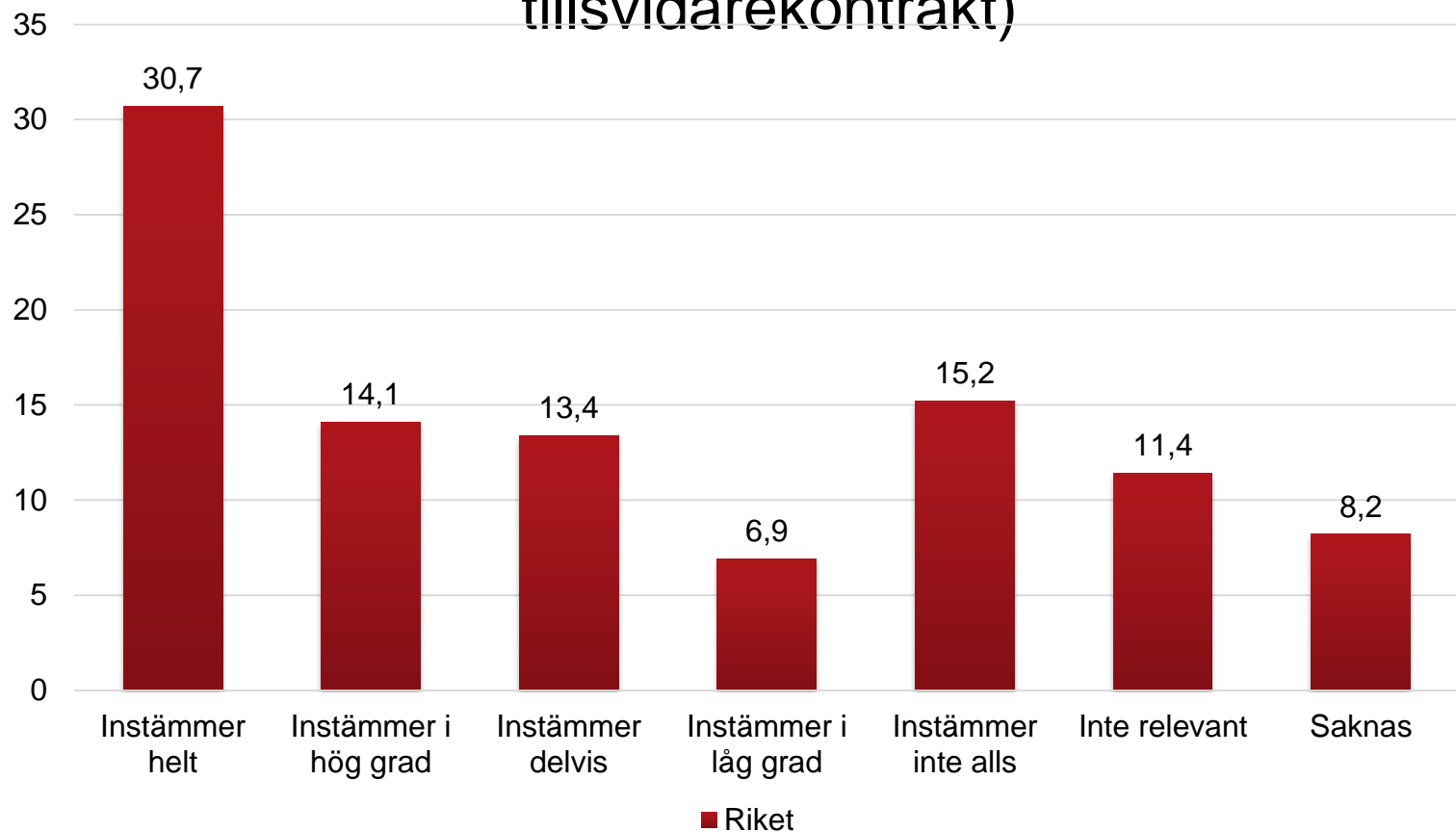
Lägesbild kvartal 1 2018

om kommunernas beredskap och kapacitet i mottagandet av
asylsökande, ensamkommande barn och nyanlända

Frågor om

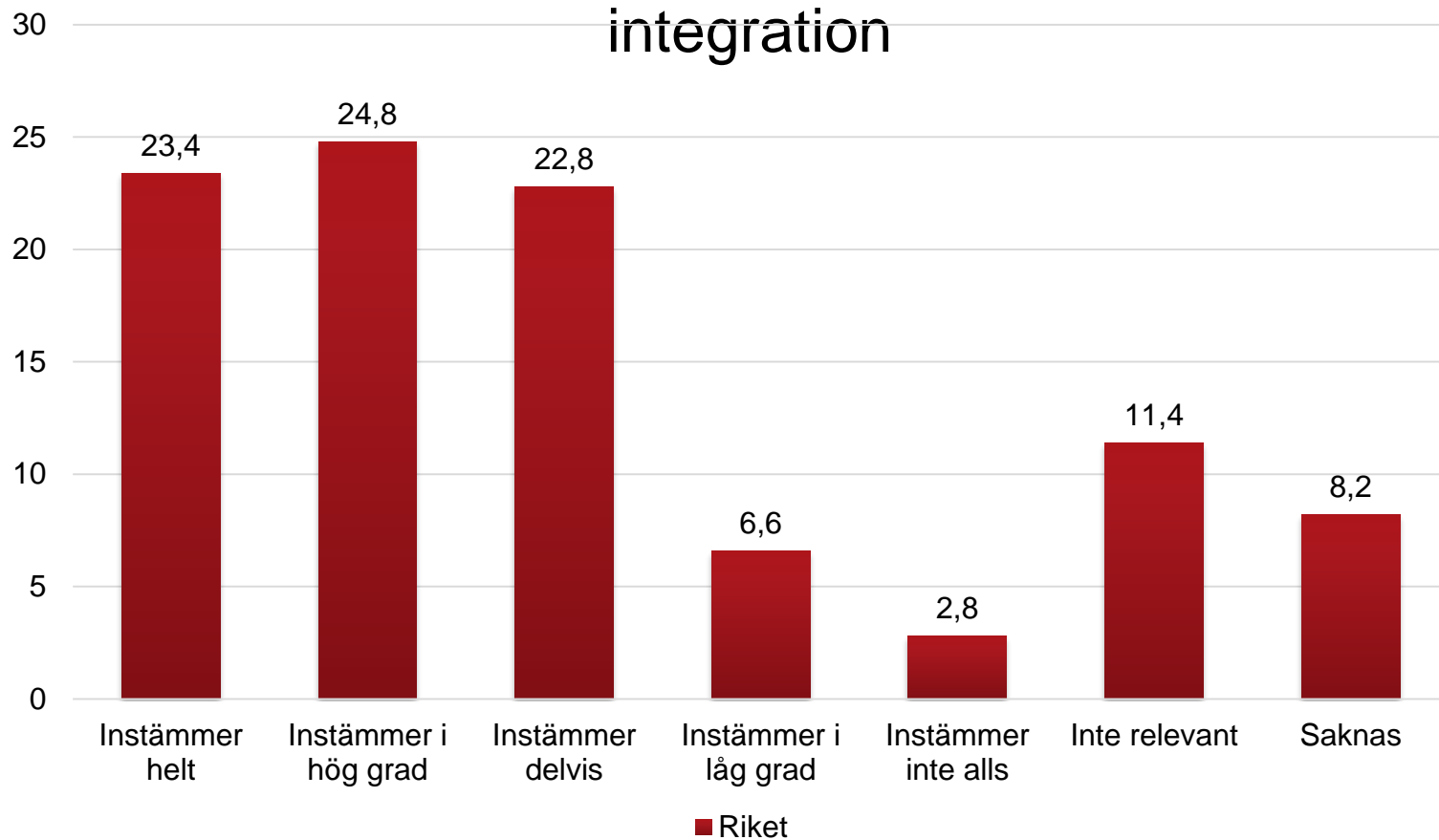
Bosättning av nyanlända

Lägesbild: 3.1 Kommunen erbjuder anvisade nyanlända permanenta bostäder (förstahandskontrakt eller tillsvidarekontrakt)

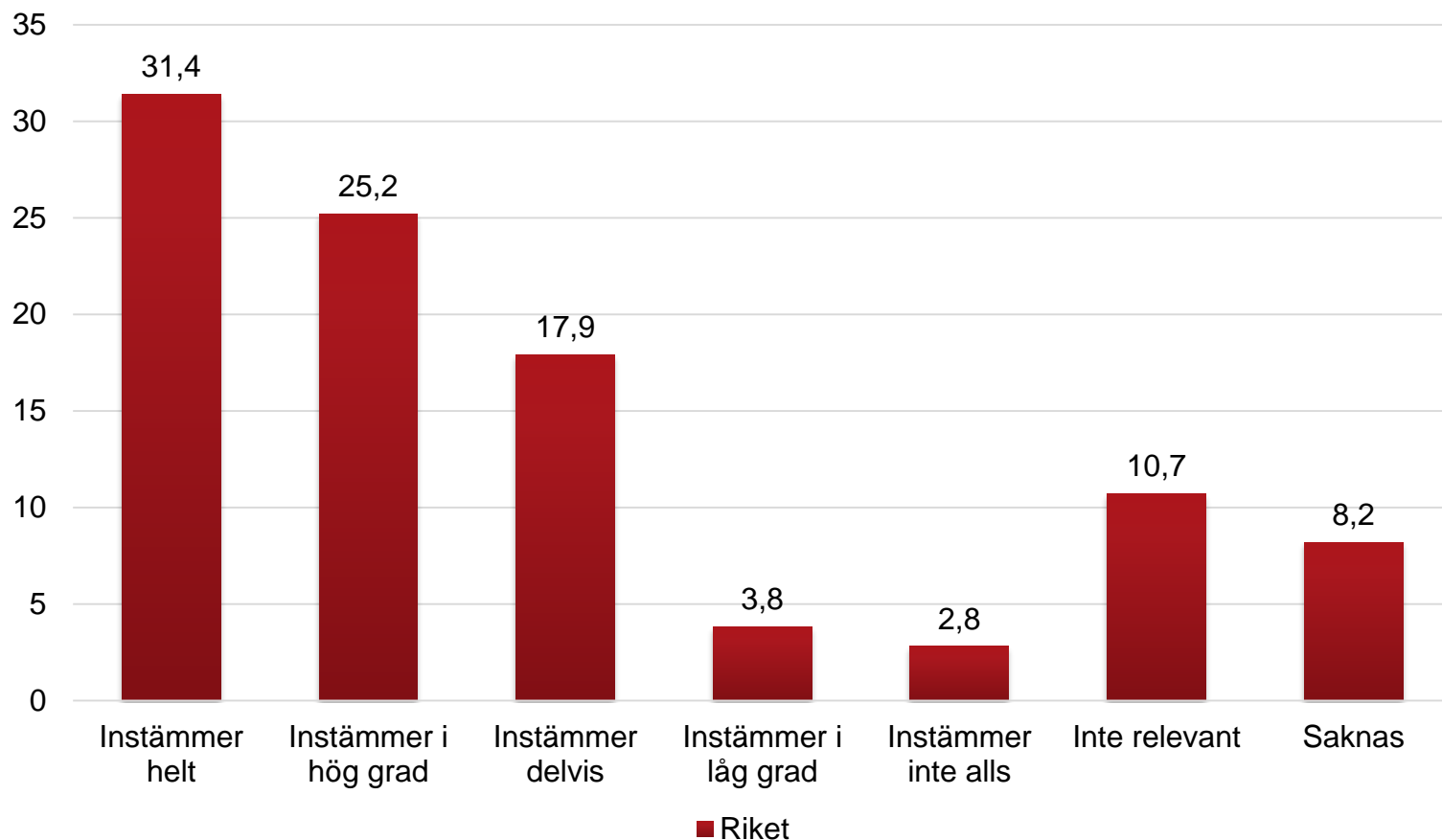

Lägesbild: 3.2 Kommunens bostadslösningar för anvisade nyanlända ger goda förutsättningar för etablering och integration

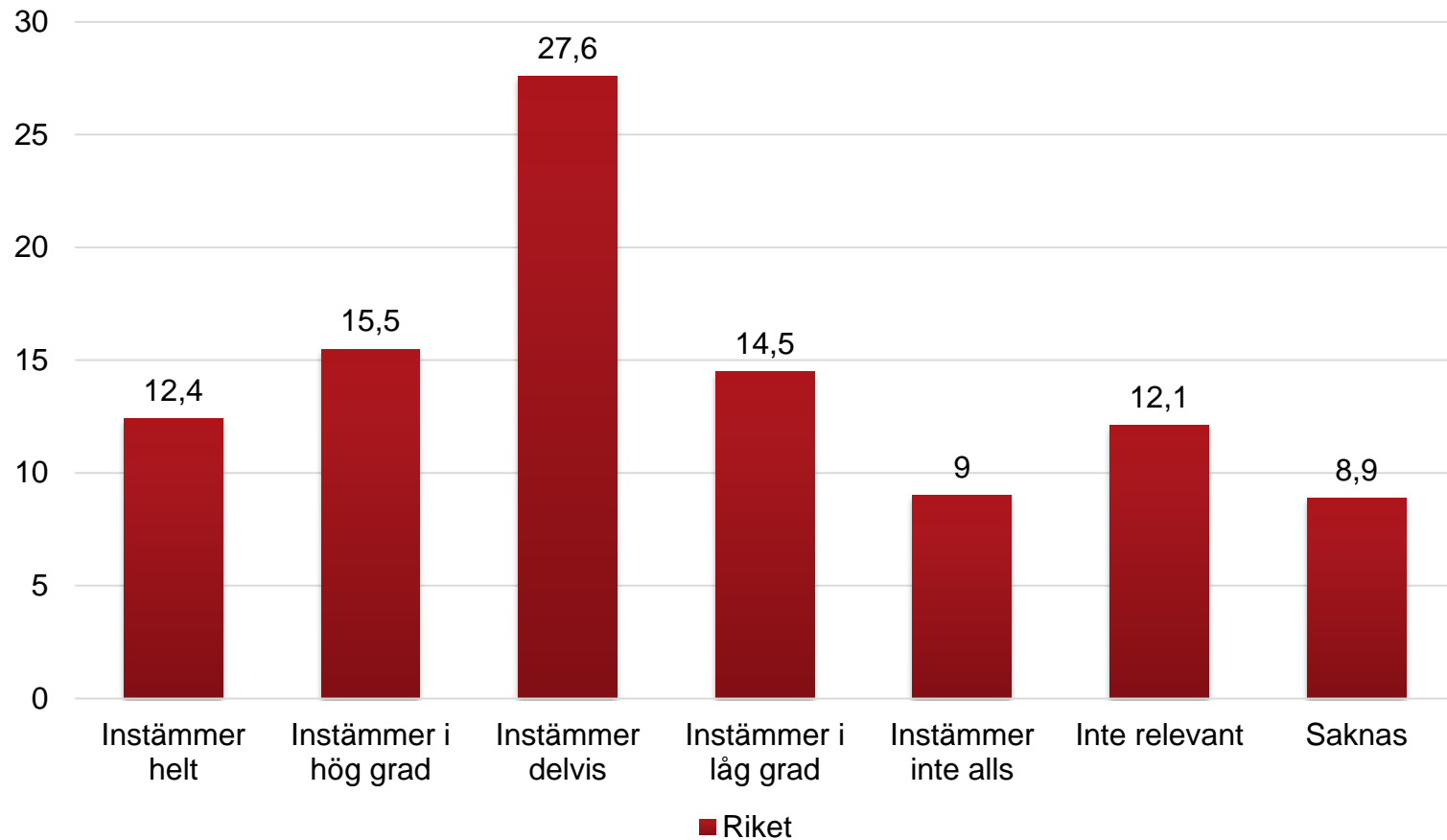

Lägesbild: 3.3 Kommunen arbetar aktivt för att skapa hållbara bostadslösningar för anvisade nyanlända

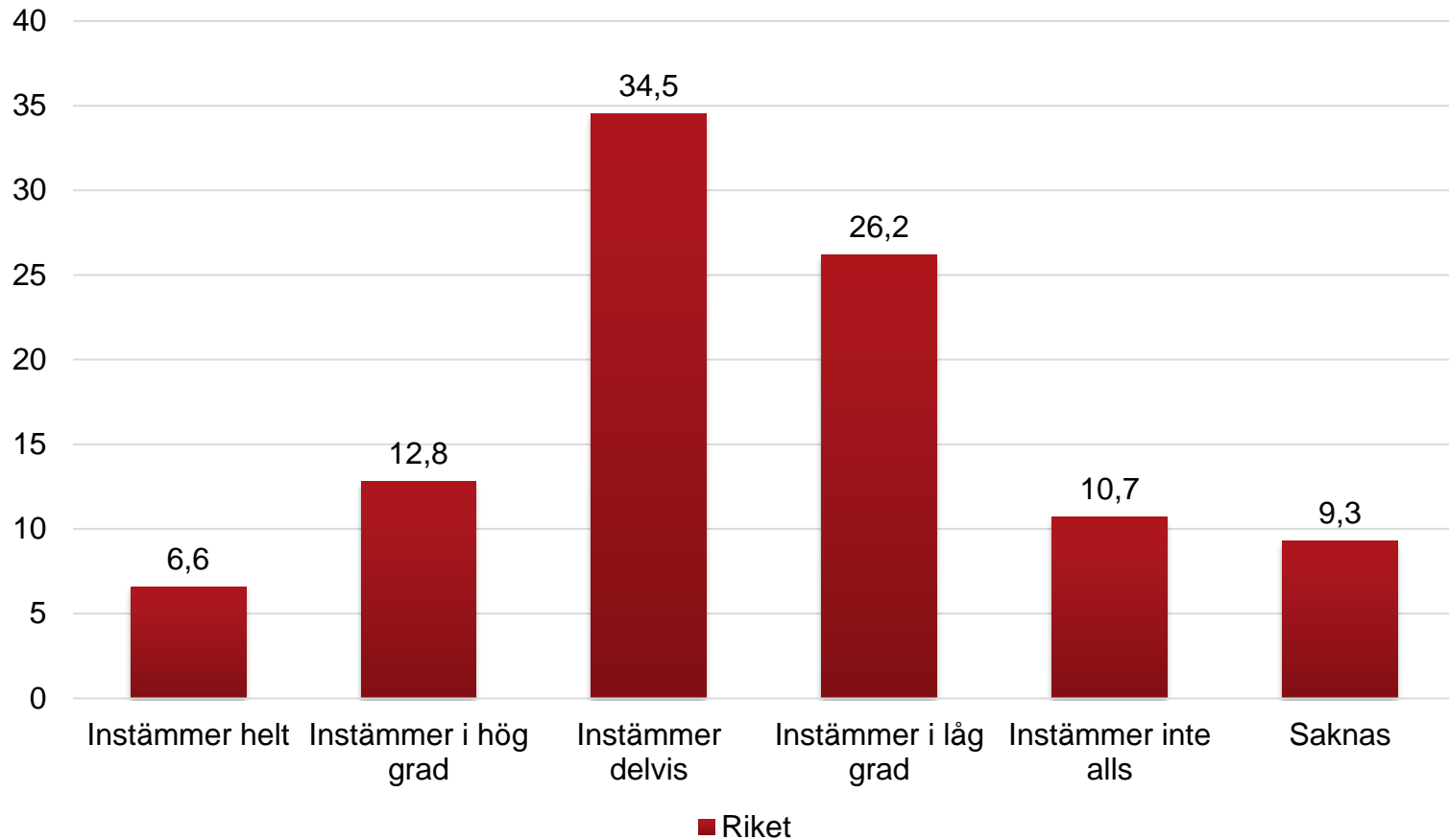

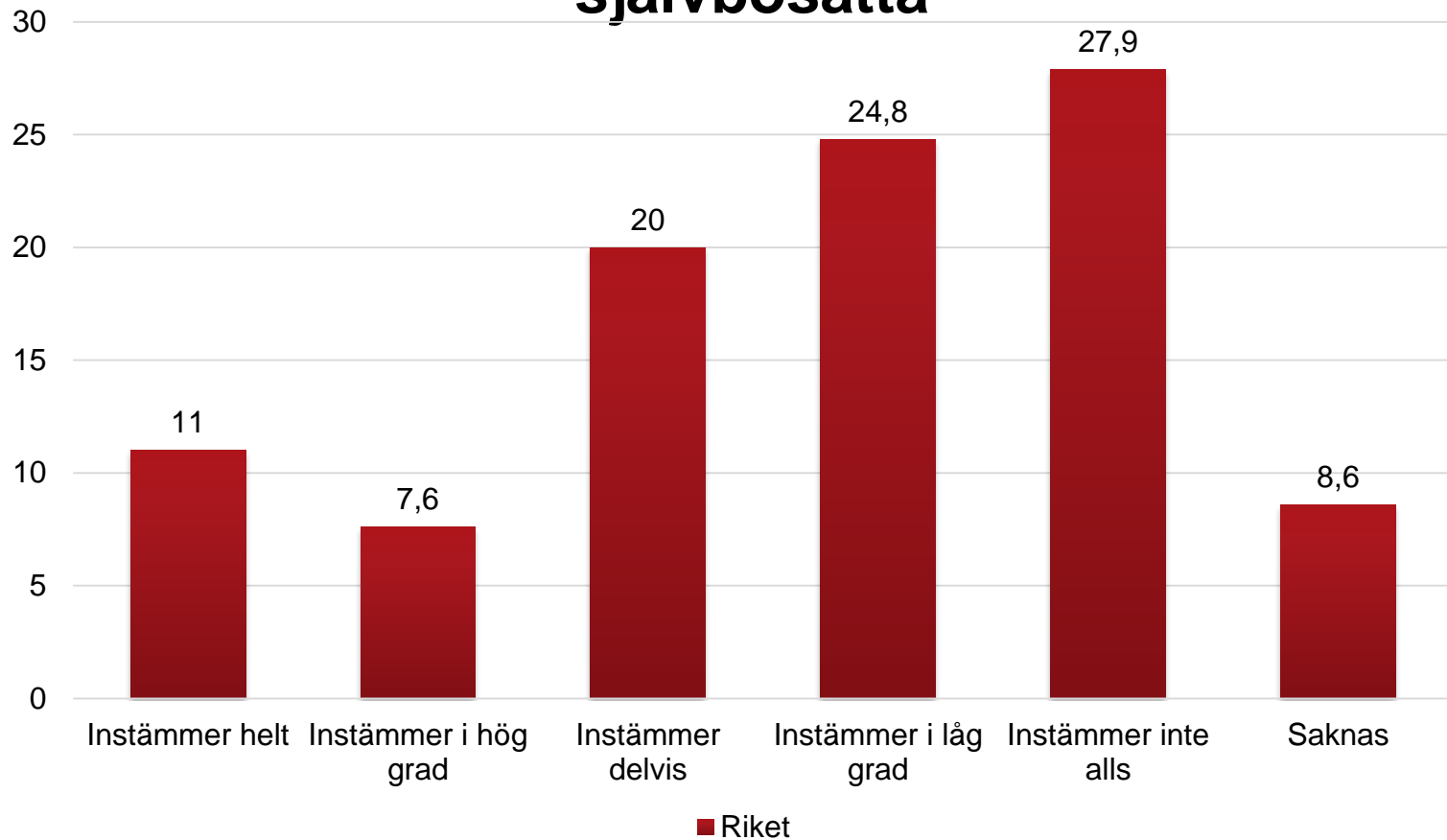
Lägesbild: 3.4 Kommunen ser *inga* undanträngningseffekter med anledning av bosättning av anvisade nyanlända

Kommunen anser att boendesituationen för **självbosatta nyanlända** ger goda förutsättningar för etablering och integration

Kommunens arbete med bosättning av nyanlända innefattar **självbosatta**

Sammanfattning lägesbild kvartal 1 2018

- Nästan hälften 44,8 procent av landets kommuner uppger att de erbjuder anvisade nyanlända permanenta bostäder.
- Nästan hälften 48,3 procent av landets kommuner instämmer helt eller i hög grad att kommunens bostadslösningar för anvisade ger goda förutsättningar för etablering och integration.
- 57 procent av landets kommuner instämmer helt eller i hög grad att kommunen arbetar aktivt för att skapa hållbara bostadslösningar för anvisade nyanlända.
- Stor andel av kommunerna ser undanträngningseffekter på bostadsmarknaden i någon form till följd av bosättningsarbetet
- Kommunernas arbete med bosättning av nyanlända omfattar i regel inte självbosatta.
- Kommunerna uppger att nyanlända som tas emot på anvisning ges överlag bättre förutsättningar för etablering och integration än nyanlända som självbosätter sig.

Exempel på kommunala insatser för att förbättra boendesituationen för nyanlända

- Ökad samverkan mellan berörda förvaltningar inom kommunen
- Samarbete med allmännyttan och privata fastighetsägare vanligt.
- Kommunintern bostadsorganisation för flexibilitet. Socialförvaltning beställer på årsbasis behov av sociala bostäder för alla grupper utifrån en övergripande "prognos"
- Allmännyttan motiverar hyresgäster till bostadskarriär för att frigöra billigare hyresrätter
- I riktlinjerna för bostadsförsörjningen synliggörs bostadsbehovet för hela gruppen nyanlända (anvisade, självbosatta och ensamkommande barn)
- Förebygger hemlöshet och avhysningar
- Förebygger olovlig andrahandsuthyrning
- Uppsökande verksamhet och tillhandahåller bostad till självbosatta utifrån samma schablonersättning som för anvisade
- Informerar nyanlända om bostadsmarknaden
- Hjälper nyanlända att ställa sig i bostadskö
- Förmedlar kontakter till civilsamhället för att ta del av civilsamhällets kunskaper och kontakter
- Tät dialog med gruppen nyanlända i kommunen och/eller genom att följa folkbokföringen i syfte att skaffa sig kunskap om antalet anhöriga och andra nyanlända som bosatt sig i kommunen eller beräknas bosätta sig
- Sprider information till gruppen nyanlända avseende valet av EBO framför ABO
- Likvärdig vägledning/rådgivning till anvisade och egenbosatta genom "servicekontor", i samverkan med civilsamhället och/eller genom uppsökande verksamhet

Några nationella spaningar om bostadsförsörjning och nyanlända

Grupper med svag ställning på bostadsmarknaden

- inte i fokus för kommunernas arbete med bostadsförsörjningsfrågorna
- kommunerna har svårt att identifiera bostadsbristen för dessa grupper...
- ...samt hur deras behov förhåller sig till utbudet
- svårt att bedöma behov av insatser från kommuner och staten för att tillgodose alla hushållens bostadsbehov

Socialstyrelsen och civilsamhället om hemlöshet

- Antalet utlandsfödda i hemlöshet fler sedan 2011, drygt hälften har levt i Sverige i minst fem år
- Hushåll med svag ekonomi dominerar i hemlöshet
- Ökad hemlöshet bland barnfamiljer och barn i tillfälliga boenden
- Ökad hemlöshet bland nyanlända flyktingfamiljer
- Kunskapsläget lokalt är mycket varierande och lite systematisk/enhetlig uppföljning genomförs

■ Ett par utvecklingsförslag...

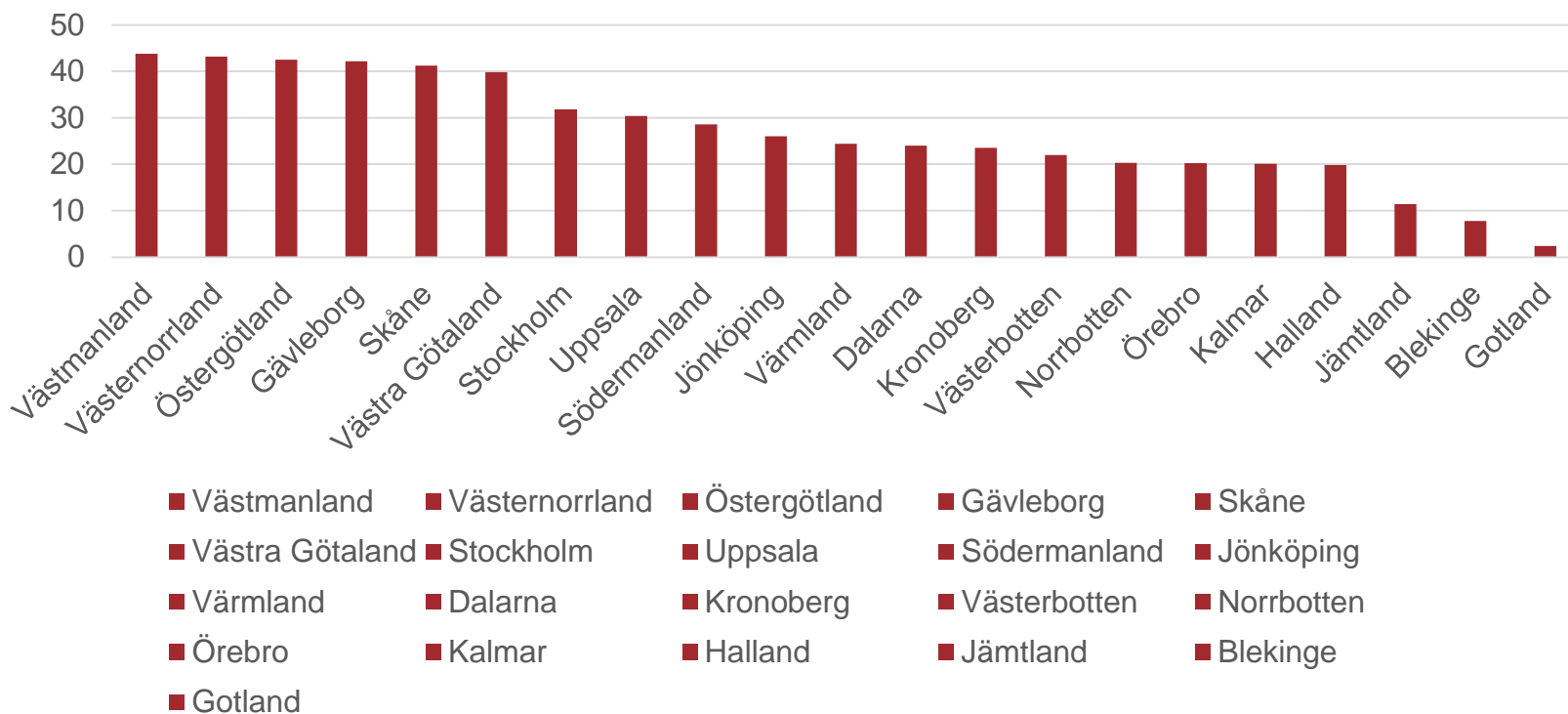
- Bättre ta tillvara socialtjänstens kunskap i arbetet med att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning.
- Öka kunskapen i kommunerna om den strukturella hemlösheten, ex. egna kartläggningar.
- Utveckla den regionala dimensionen i planeringen för bostadsförsörjning.
- Ny bostadsförsörjningslag med regionerna i centrum

Definitioner av hemlöshet

1. **Akut hemlöshet** – en person är hänvisad till akutboende, härbärke, jourboende eller är uteliggare.
2. **Boende på institution och i kategoriboenden** – En person är intagen/inskriven på antingen. Kriminalvårdsantalt/behandlingsenhet eller stödboende/HVB/SIS-institution och som planeras skrivas ut inom tre månader, men utan egen bostad ordnad inför utskrivningen/utflyttningen.
3. **Långsiktig boendelösning** – en person bor i en av kommunen ordnad boendelösning på grund av att personen inte får tillgång till den ordinarie bostadsmarknaden. Det handlar om boendelösningar med någon form av hyresavtal där boendet är förenat med tillsyn och/eller särskilda villkor eller regler.
4. **Eget ordnat, kortsiktigt boende** – En person bor tillfällig och kontraktslöst hos kompisar/bekanta, familj/släktingar eller har ett tillfälligt inneboende- eller andrahandskontrakt hos privatperson.

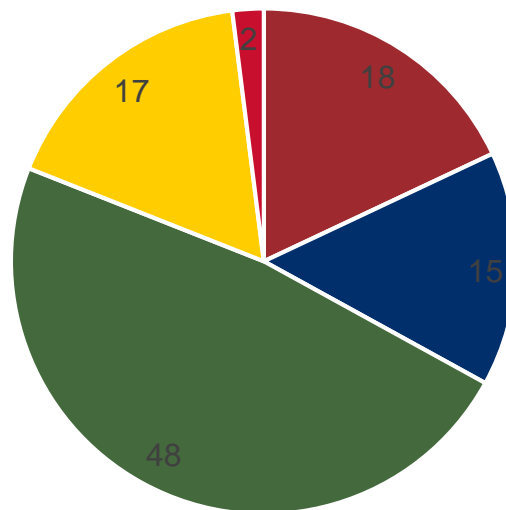
Hemlöshetskartläggning, vecka 14 2017

Antal hemlösa per 1000 invånare

Hemlöshetsituation vecka 14 2017, Sverige

Hemlöshetsituation i procent

- 1. Akut hemlöshet
- 2. Institutionsvistelse och stödboende
- 3. Långsiktiga boendelösningar
- 4. Eget ordnat kortsiktigt boende

Källa: Socialstyrelsen